

ASIA

Sisä-Suomen poliisilaitoksen menettely tiedusteluun vastaamisessa

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 21.3.2017 saapuneessa kantelussaan arvostellut Sisä-Suomen poliisilaitoksen menettelyä tiedusteluun vastaamisessa. Kantelijan mukaan poliisilaitos ei ole vastannut hänen 7.12.2016 lähettämäänsä tiedusteluun.

SELVITYS

Sisä-Suomen poliisilaitos on antanut asiassa lausunnon ja tutkinnanjohtaja (rikoskomisario) selvityksen. Jäljennökset mainituista asiakirjoista toimitetaan kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen liitteinä.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Valtion virkamieslain (750/1994) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hallintolain (434/2003) 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Arviointi ja johtopäätökset

Perustuslain 21 §:ssä turvatuista hyvän hallinnon takeista on johdettavissa myös oikeus vastauksen saamiseen viranomaisille osoitettuihin tiedusteluihin. Hallintolakia ei sovelleta esitutkintaan, mutta sen 2 luvussa säädettyistä hyvän hallinnon perusteista on haettavissa suuntaa myös esitutkinnassa asioivien kohteluun.

Hallintolain esitöissä todetaan, että käytännössä vastaamisvelvoite koskisi asiallisia ja riittävän yksilöityjä kysymyksiä ja tiedusteluja. Lakiin ei ole otettu säännöstä siitä, missä ajassa viranomaisen olisi täytettävä vastaamisvelvoitteensa. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaista olisi vastauksen viivästyessä ilmoittaa asiakkaalle viivästymisen syyt ja milloin vastausta voidaan odottaa. (HE 72/2002 vp, s. 63)

Viranomaisille osoitettuihin asiallisiin kirjoituksiin on vastattava kohtuullisessa ajassa. Olenaista on se, ettei kirjoituksen lähettäjä jää epätietoiseksi siitä, mitä kirjoitukselle on viranomaisessa tapahtunut.

Kantelija on 7.12.2016 lähettänyt Sisä-Suomen poliisilaitokselle osoitetun tiedustelun, jossa hän on esittänyt kysymyksen siitä, miltä osin Turun hovioikeuden ratkaisun sisällöllä on ollut merkitystä arvioitaessa epäiltyjen menettelyä eräässä esitutkinta-asiaassa.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen 10.8.2017 päivätyn lausunnon liitteenä olevasta tutkinnanjohtajan selvityksestä käy ilmi, että kyseessä on ollut niin sanottu kahden tutkinnanjohtajan juttu, jossa hän on ollut tutkinnanjohtajana toisessa, syyttäjiä koskevassa puoliskossa. Esitutkimateriaali on ollut molemmissa puoliskoissa samaa, mutta tiedot Turun hovioikeuden ratkaisusta ("asian tiedot", 1 sivu) ovat erehdyksessä päätyneet myös hänen vastuullaan olevan jutun esitutkimateriaaliin, vaikka niiden on ollut tarkoitus olla mukana vain jutun toisessa, poliiseja koskevassa, puoliskossa. Asiaa kantelun johdosta selvitettyään tutkinnanjohtaja on havainnut virheen ja poistanut kyseisen asiakirjan esitutkimateriaalista sinne kuulumattomana. Tutkinnanjohtaja on 9.6.2017 toimittanut poliisilaitoksen kirjaamoon kantelijalle välitettäväksi asiaa selventävän viestin vastauksena kantelijan tiedustelussa esittämään kysymykseen.

Poliisilaitos on lausunnossaan katsonut, että tutkinnanjohtaja on ollut vastuussa siitä, että hänen johtamansa jutun tutkimateriaalissa ei ole sinne kuulumatonta aineistoa. Tutkinnanjohtaja on heti virheen havaittuaan ryhtynyt toimenpiteisiin sen poistamiseksi. Virhe on kuitenkin mitä ilmeisimmin aiheuttanut sen, että tutkinnanjohtaja on 7.12.2016 antanut kantelijan tekemään kysymykseen asiallisesti ottaen virheellisen vastauksen. Tämän vastauksen johdosta kantelija on esittänyt kantelun kohteena olevan tiedustelun jatkokysymyksen, johon hän ei ole saanut vastausta kohtuullisessa ajassa. Tähän lienee ollut syynä se, että tutkinnanjohtaja on pitänyt kysymystä perusteettomana, koska hän ei ole vielä tuolloin ollut tietoinen tutkimateriaalissa olleesta virheestä.

Yhdyn Sisä-Suomen poliisilaitoksen lausunnossaan esittämään, että hyvän hallinnon periaatteiden mukainen tiedusteluihin vastaamisen kohtuullinen aika on tässä tapauksessa ylittynyt tutkinnanjohtajan vastattua tiedustelussa esitettyyn kysymykseen vasta puolen vuoden kuluttua ja kantelijan tehtyä asiasta kantelun. Menettelyn moitittavuutta arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että kyseessä on ollut inhimillinen erehdys, jonka havaittuaan tutkinnanjohtaja on ryhtynyt toimiin virheen korjaamiseksi ja ilmoittanut kantelijalle vastauksen viivästymisen syyt.

Toimenpiteet

Kiinnitän tutkinnanjohtajana toimineen rikoskomisarion huomiota hyvän hallinnon vaatimukseen tiedusteluihin vastaamisessa.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni Sisä-Suomen poliisilaitokselle.

Apulaisoikeuskansleri

Kimmo Hakonen

Esittelijä

Pia Tulkki-Ansinn